

อิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะ ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและ คุณภาพรายงานทางการเงิน

ฉันทพร เทศสูงเนิน¹

พร้อมพร ภูวดิน²

นवलปรังค์ แจบไธสง³

³ ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทรศัพท์ 09-3514-5936 อีเมล : nualprang.ja@rmuti.ac.th

รับเมื่อ 25 สิงหาคม 2568 ตอรับเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2568 10.14416/j.faa.2026.25.009

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของสมรรถนะวิชาชีพตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศที่มีต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน และวิเคราะห์อิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะวิชาชีพตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศกับคุณภาพของรายงานทางการเงิน กลุ่มตัวอย่างคือสำนักงานบัญชีในประเทศไทยจำนวน 365 สำนักงาน ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม เครื่องมือทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และคุณภาพของรายงานทางการเงินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังมีอิทธิพลเชิงบวกต่อสมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพและคุณภาพของรายงานทางการเงิน โดยสรุปแล้ว เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างทักษะของบุคลากรและช่วยให้สามารถประมวลผลข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ส่งผลให้คุณภาพของรายงานทางการเงินดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีผลในสองทิศทางคือ มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพในด้านทักษะและคุณภาพของรายงานทางการเงิน ขณะเดียวกันยังสะท้อนให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงบทบาทของนักบัญชีในยุคดิจิทัล จากผู้ปฏิบัติงานเชิงเทคนิคไปสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงกลยุทธ์ ข้อสรุปนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาความรู้และทักษะด้านดิจิทัลควบคู่ไปกับการรักษามาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียและส่งเสริมความยั่งยืนในระยะยาวของวิชาชีพบัญชี

คำสำคัญ : มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี คุณภาพรายงานทางการเงิน เทคโนโลยี

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พร้อมพร ภูวดิน สาขาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา

³ อาจารย์ ดร. นवलปรังค์ แจบไธสง สาขาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา

The influence of technological advancements on the relationship between professional competence, based on the International Education Standards for Professional Accountants (IES), and the quality of financial reports

Tunyaporn Tessungnuen¹

Promporn Poowadin²

Nualprang Chaepthaisong³

³ Corresponding Author, Tel. 09-3514-5936, E-mail : nualprang.ja@rmuti.ac.th

Received 25 August 2025; Accepted 7 November 2025 10.14416/j.faa.2026.25.009

Abstract

This study aimed to examine the impact of professional competence based on international education standards on financial reporting quality and analyze the influence of technological advancements on the relationship between professional competence based on international education standards and financial reporting quality. The sample consisted of 365 accounting firms in Thailand. The data were collected by using a questionnaire. The statistical tools used for data analysis included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results revealed that international education standards for accounting professionals, technological advancements, and overall financial reporting quality were highly correlated. Furthermore, International Education Standards for accounting professionals had a significant positive effect on financial reporting quality at the 0.05 level. Technological advancements also had a positive influence on professional skill competence and financial reporting quality. In conclusion, technology plays a crucial role in enhancing personnel's skills and enabling fast, accurate data processing, which significantly improves the quality of financial reporting. The study concluded that technological advancements have a two-way effect: they enhance professional competence in skills and the quality of financial reporting, while simultaneously reflecting the evolving role of accountants in the digital age from technical practitioners to strategic data analysts. This conclusion implies the need to develop digital knowledge and skills alongside maintaining professional ethics standards to strengthen stakeholder confidence and promote the long-term sustainability of the accounting profession.

Keywords : International Education Standards for Accountants, The Quality of Financial Reports, Technology

¹ Graduate Student, Master degree in Department of Accounting, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima

² Assistant Professor, Ph.D., Department of Accounting, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima

³ Lecturer, Ph.D., Department of Accounting, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima

1. บทนำ

สังคมไทยขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการผลิตและธุรกิจ สำนักงานบัญชีมีบทบาทสำคัญในการให้บริการด้านบัญชีและภาษี นักบัญชีต้องมีความรู้ความสามารถ พัฒนาตนเอง และเชี่ยวชาญเทคโนโลยีดิจิทัล บริษัทต่าง ๆ เผชิญความท้าทายหลายด้าน เทคโนโลยี เช่น AI และ Automation ถูกนำมาใช้ในงานบัญชีมากขึ้น งานบัญชีบางส่วนอาจหายไป นักบัญชีต้องปรับตัวเพื่อไม่ให้ถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยี (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2565) สอดคล้องกับสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 98 (2564) ได้ระบุเกี่ยวกับเทคโนโลยีหรือ AI เริ่มเข้ามามีบทบาทในธุรกิจโดยเฉพาะงานที่ต้องทำเป็นกิจวัตรประจำวันหรืองานที่มีข้อมูลมหาศาลหรืองานที่ทำซ้ำ ๆ AI จะถูกนำมาใช้ในงานบัญชีมากขึ้น ซึ่งอาจทดแทนงานบางส่วนที่นักบัญชีได้ เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดงานบัญชีเชิงปฏิบัติที่มีระบบอัตโนมัติมากยิ่งขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดช่องว่างด้านทักษะการทำงานด้านเทคโนโลยีในงานบัญชีของนักบัญชี เผชิญความท้าทายการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงการทำงานอันส่งผลต่อคุณภาพของรายงานทางการเงิน (IFAC, 2022) ดังนั้นผู้ทำบัญชีจึงควรพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนามาตรฐานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และให้ทุกประเทศนำไปปฏิบัติและเป็นเครื่องมือการเพิ่มศักยภาพของนักบัญชีในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (บุญรวย นะเป่า, 2556) โดยมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 ความรู้ความสามารถเชิงเทคนิคได้แก่ ความรู้ทางการเงิน การเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ความรู้ทางองค์กรและธุรกิจ และความรู้ทางเทคโนโลยี ฉบับที่ 3 ทักษะทางวิชาชีพ ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการจัดการองค์กร และฉบับที่ 4 ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ พินิจพิจารณา พึงบุญพานิชย์ และขนาดแย้ม (2565) อธิบายว่า คุณภาพรายงานทางการเงินจะเป็นสิ่งสร้างความไว้วางใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ถูกต้อง ครบถ้วน และแม่นยำ รายงานทางการเงินในยุคดิจิทัลจะถูกจัดทำโดยระบบคอมพิวเตอร์มากขึ้น ผู้บริหารจะใช้รายงานทางการเงินในการวางแผนและตัดสินใจ สภาวิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสำนักงานบัญชีมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงมีการกำหนดหัวข้องานวิจัยอิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงิน

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงิน

2.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาที่ผสมผสานกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

3.2 สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาที่ผสมผสานกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ตัวแบบสมการที่ 1

$$FRQ = \beta_0 + \beta_1IES2 + \beta_2IES3 + \beta_3IES4 + \epsilon \dots\dots\dots (1)$$

ตัวแบบสมการที่ 2

$$FRQ = \beta_0 + \beta_1 IES + 2\beta_2 IES + 3\beta_3 IES + 4\beta_4 (IES \times 2TEC) + \beta_5 (IES \times 3TEC) + \beta_6 (IES \times 4TEC) + \epsilon \dots\dots\dots (2)$$

โดย

FRQ คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน

IES คือ มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ออกโดยคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาธิการการบัญชีระหว่างประเทศ

IES2 คือ สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาด้านความรู้ทางวิชาชีพ

IES3 คือ สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาทักษะทางวิชาชีพ

IES4 คือ สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ

TEC คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

4. การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดในการวิจัย

4.1 แนวและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 การศึกษาทางวิชาชีพสามารถสรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศมุ่งให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้ขั้นสูงเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสภาวะแวดล้อมที่ซับซ้อน ความรู้หลักประกอบด้วยความรู้ด้านการบัญชีการเงินและความรู้ที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นต่อความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ บรรษัทภิบาล จรรยาบรรณการประกอบธุรกิจ ตลาดทางการเงิน วิธีการเชิงปริมาณ พฤติกรรมองค์กร การจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การตลาด ธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์ และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีบทบาทในการประเมิน ออกแบบ และจัดการระบบสารสนเทศ สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 มาตรฐานต้องการให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีทักษะที่เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อน โดยแบ่งทักษะเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะการสื่อสาร และบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในปัจจุบัน ทักษะทางปัญญาแบ่งเป็น 6 ระดับ ส่วนทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานประกอบด้วยทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจง ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลเป็นทัศนคติและพฤติกรรมที่ช่วยในการเรียนรู้และการปรับตัว ทักษะการสื่อสารมีความสำคัญต่อการทำงานและชีวิตประจำวัน บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในปัจจุบันขยายกว้างขึ้น ต้องมีความรู้ด้านธุรกิจ การเมือง และมีมุมมองแบบรอบโลก สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 4 มาตรฐานกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติที่เหมาะสมเพื่อให้บริการที่มีคุณภาพแก่สาธารณชนอย่างสม่ำเสมอ ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติจะสะท้อนถึงวัฒนธรรมและความเป็นชาติ โดยมีลักษณะของจรรยาบรรณที่แตกต่างกันตามแนวทางที่เน้นกฎเกณฑ์และแม่บท การปฏิบัติตามหลักพื้นฐานของจรรยาบรรณ ความประพฤติเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และการทำตามมาตรฐานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญ หลักความอิสระ ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งจำเป็น จรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับธุรกิจ บรรษัทภิบาล และผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละบุคคล (สภาวิชาชีพบัญชี, 2560)

4.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

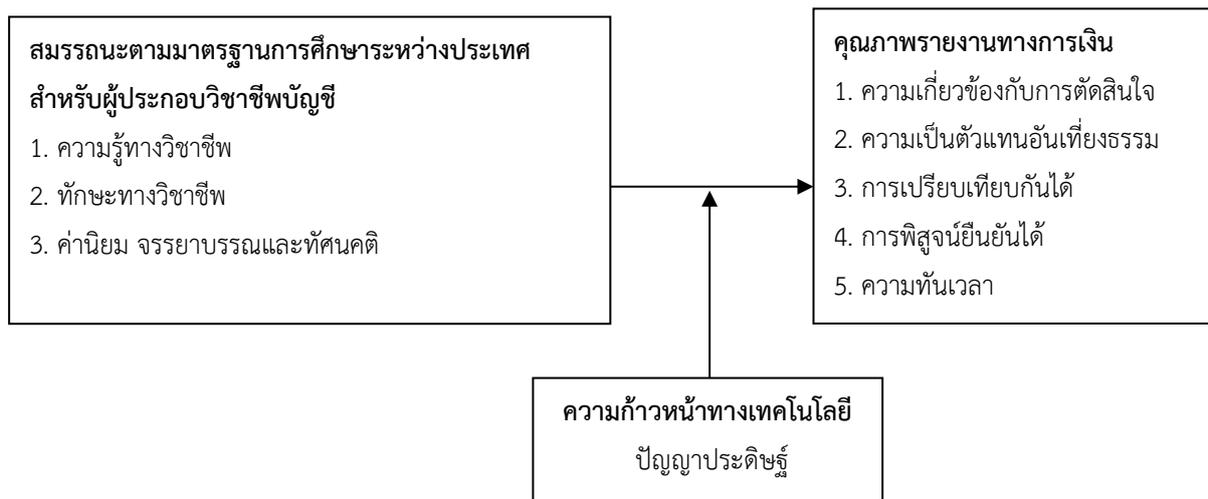
สภาวิชาชีพบัญชี (2564) ได้กล่าวว่า Artificial Intelligence (AI) คือ เทคนิคการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ขั้นสูงที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถนำข้อมูลจากการวิเคราะห์เหล่านี้มาช่วยในประกอบการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ปารีฉัตร วิชฎาภรณ์กุล (2563) ให้ความหมายของปัญญาประดิษฐ์ว่า โปรแกรมที่มนุษย์เขียนขึ้น เพื่อให้คอมพิวเตอร์ทำงาน

เลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ และคิดวิเคราะห์ที่ได้แบบมนุษย์ จนไปถึงการโต้ตอบกับมนุษย์ได้ เป็นปัญหาที่มนุษย์สร้างให้คอมพิวเตอร์ ซึ่งถือว่าเป็นวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์แขนงหนึ่ง ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2566) กล่าวว่าในอนาคตของการจัดทำบัญชี ปัญหาประดิษฐ์ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการของธุรกิจในปัจจุบันอย่างรวดเร็วทั้งการใช้ปัญญาประดิษฐ์สำหรับ แชนบอทและระบบแนะนำสินค้าที่มีความเหมาะสมล้นหลามนำมาใช้งานกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานบัญชีขนาดใหญ่เล็งเห็นความสำคัญเกี่ยวกับวิธีการที่ปัญญาประดิษฐ์จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการจัดทำบัญชีของธุรกิจผ่านการลงทุนเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์และกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ระบบบัญชีอัตโนมัติด้วยปัญญาประดิษฐ์ ไม่ได้ถูกจำกัดแค่เพียงเฉพาะสำหรับองค์กรระดับโลก แต่หน่วยธุรกิจด้านการเงินยุคใหม่ยังสามารถนำเสนอการจัดทำบัญชีด้วย AI และบริหารทางบัญชีอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจในทุกระดับ ทั้งนี้ในปัจจุบันและเมื่อเทคโนโลยีนี้พัฒนาขึ้นในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

4.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศเผยแพร่กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงใหม่ ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้ ได้แก่ ความเกี่ยวข้อง ความเป็นตัวแทน อันเที่ยงธรรม ความเปรียบเทียบกันได้ การพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความเข้าใจได้ ข้อมูลทางการเงินที่มีความเกี่ยวข้องสามารถทำให้ผู้ใช้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงไปเมื่อทราบหรือไม่ทราบข้อมูลนั้น ข้อมูลทางการเงินที่มีความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมต้องแสดงเนื้อหาสาระและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจแทนที่จะเป็นรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว ข้อมูลการเงินไม่จำเป็นต้องถูกต้องสมบูรณ์ทุกลักษณะ เนื่องจากในการจัดทำข้อมูลการเงินบางรายการอาจจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2562)

4.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สำนักงานบัญชีในประเทศไทย จำนวน 4,132 สำนักงาน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567) ขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ซึ่งตัวแทนสำนักงานคือผู้จัดการสำนักงานบัญชี 1 คนต่อแห่ง และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 365 แห่ง

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสำนักงานบัญชี
- ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ได้แก่ ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติ
- ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณภาพรายงานทางการเงิน
- ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบสอบถามประเภทปลายเปิด (Open-ended Questions)

แบบสอบถามตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 4 ลักษณะแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval Scale)

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาโดยการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งหมด 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดคะแนนของการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อดังนี้ ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ ภาพรวม ค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha 0.917 ประกอบด้วย สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ความรู้ทางวิชาชีพ 0.892 ทักษะทางวิชาชีพ 0.888 ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ 0.910 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี 0.915 และคุณภาพรายงานทางการเงิน 0.880 ซึ่งต้องได้ค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha 0.7 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับที่ยอมรับได้ (Rovinelli and Hambleton, 1997)

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามจากผู้จัดการสำนักงานบัญชีในประเทศไทยและเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้า เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสำนักงานบัญชี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุงาน ประสบการณ์ทำงาน ลักษณะกิจการ ระยะเวลาการดำเนินงาน วิเคราะห์แปรผลโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

5.4.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับ สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและคุณภาพรายงานทางการเงิน วิเคราะห์แปรผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติเชิงอนุมานวิเคราะห์สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

6. ผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้จัดการบัญชีในสำนักงานบัญชีในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 76.5 โดยมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 35.9 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 66.7 ตำแหน่งผู้บริหารกิจการ ร้อยละ 82 ประสบการณ์ในการทำงาน 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 44.9 ผู้จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ร้อยละ

80.9 ระยะเวลาดำเนินการเป็นผู้จัดทำบัญชี 16-20 ปี สามารถขึ้นรับรองจากหน่วยงานต่ำกว่า 5 หน่วยงาน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 ร้อยละ 47.2 สำนักงานบัญชีส่วนใหญ่เป็นประเภท บริษัทจำกัด ร้อยละ 84.6 โดยมีจำนวนพนักงาน ต่ำกว่า 5 คน ร้อยละ 41.2

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยการนำเสนอใน ลักษณะคือ 2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งผลการวิเคราะห์ ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	อันดับ
1. ความรู้ทางวิชาชีพ	4.3049	0.38935	มากที่สุด	3
2. ทักษะทางวิชาชีพ	4.3754	0.40419	มากที่สุด	2
3. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ	4.6638	0.44289	มากที่สุด	1
รวม	4.4480	0.34690	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของผู้จัดทำบัญชีในสำนักงานบัญชี ในภาพรวม ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.4480$, S.D. = 0.34690) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ ให้ความคิดเห็นสูงสุดเป็นอันดับแรก โดยให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6638$, S.D. = 0.44289) รองลงมาคือ ทักษะทางวิชาชีพ ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.3754$, S.D. = 0.40419) และความรู้ทางวิชาชีพ ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.3049$, S.D. = 0.38935) ตามลำดับ

6.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยการนำเสนอใน 2 ลักษณะคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	อันดับ
ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	4.4873	0.36651	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของผู้จัดทำบัญชีในสำนักงานบัญชี ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.4873$, S.D. = 0.36651)

6.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยการนำเสนอใน ลักษณะคือ 2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

คุณภาพรายงานทางการเงิน	\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	อันดับ
1. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.3319	0.56612	มากที่สุด	5
2. ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	4.5377	0.52277	มากที่สุด	3
3. การเปรียบเทียบกันได้	4.4106	0.56418	มากที่สุด	6
4. การพิสูจน์ยืนยันได้	4.5372	0.48089	มากที่สุด	4
5. ความทันเวลา	4.5681	0.47815	มากที่สุด	1
6. ความเข้าใจได้	4.5671	0.50841	มากที่สุด	2
รวม	4.4921	0.41357	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ในภาพรวม ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.4921$, S.D. = 0.41357) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความทันเวลา ให้ความคิดเห็นสูงสุดเป็นอันดับแรก โดยให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.5681$, S.D. = 0.47815) รองลงมาคือ ความเข้าใจได้ ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.5671$, S.D. = 0.50841) ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.5377$, S.D. = 0.52277) การพิสูจน์ยืนยันได้ ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.5372$, S.D. = 0.48089) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.3319$, S.D. = 0.56612) และการเปรียบเทียบกันได้ ให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.4106$, S.D. = 0.56418) ตามลำดับ

6.5 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) ของสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ (IES2) ทักษะทางวิชาชีพ (IES3) และค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติ (IES4) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (TEC) คุณภาพรายงานทางการเงิน (FRQ) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ตัวแปร	IES1	IES2	IES3	TEC	FRQ
IES2	1				
IES3	.764**	1			
IES4	.416**	.525**	1		
TEC	.528**	.545**	.411**	1	
FRQ	.631**	.726**	.536**	.527**	1

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างอิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เรื่องความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติมีอิทธิพลเชิงบวกกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ($r = **0.528$, $p < 0.05$;

$r = **0.545, p < 0.05; r = 0.411, p < 0.05$) และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เรื่องความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีอิทธิพลเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ($r = **0.631, p < 0.05; r = **0.726, p < 0.05; r = 0.536, p < 0.05; r = 0.527, p < 0.05$)

6.6 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

6.6.1 สมมติฐานที่ 1 สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กำหนดตัวแบบสมการ

$$FRQ = \beta_0 + \beta_1IES2 + \beta_2IES3 + \beta_3IES4 + \epsilon \dots\dots\dots (1)$$

ตารางที่ 5 อิทธิพลระหว่างมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงิน

ตัวแปรที่ศึกษาความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน	Unstandardized Coefficients B	Standardized Coefficients β	t	Sig	Collinearity Statistics	
					Tolerance	VIF
ค่าคงที่	0.620		3.267	0.001*		
1. ความรู้ทางวิชาชีพ	0.186	0.175	3.194	0.002*	.416	2.407
2. ทักษะทางวิชาชีพ	0.492	0.481	8.191	0.000*	.364	2.749
3. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ	0.197	0.210	5.056	0.000*	.724	1.382

* $P < 0.05, R^2 = 0.572, F = 152.176, Sig = 0.000$

จากตารางที่ 5 ตัวแบบสมการการศึกษอิทธิพลระหว่างมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงินมีความเหมาะสมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 152.176, Sig = 0.000$) ซึ่งตัวแปรความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของคุณภาพรายงานทางการเงินได้ร้อยละ 57.20 ($R^2 = 0.572$) และมีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อความเหมาะสมของตัวแบบสมการ โดยนำสถิติทดสอบ Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) ผลการทดสอบพบว่า ค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระอยู่ระหว่าง 0.364 – 0.724 และค่า VIF มีค่าระหว่าง 1.382 – 2.749 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Tolerance > 0.20, VIF < 5) สอดคล้องตามเกณฑ์ของ Hair, et al. (2019) แสดงว่าตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ไม่มีปัญหาสำหรับการวิเคราะห์สมการถดถอยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้น (Multicollinearity)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการทดสอบพบว่าทักษะทางวิชาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน ($\beta = 0.481$) รองลงมา ได้แก่ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน ($\beta = 0.210$) และความรู้ทางวิชาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน ($\beta = 0.175$) ผลสรุปสมมติฐานที่ 1 แสดงให้เห็นว่ามาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

6.6.2 สมมติฐานที่ 2 สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาที่ผสมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน กำหนดตัวแบบสมการ

$$FRQ = \beta_0 + \beta_1IES + 2\beta_2IES + 3\beta_3IES + 4\beta_4(IES2 \times TEC) + \beta_5(IES3 \times TEC) + \beta_6(IES4 \times TEC) + \epsilon \dots\dots\dots (2)$$

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแบบสมการที่ 2 เป็นการทดสอบผลของตัวแปรกำกับ (Moderating Effect) งานวิจัยที่กำหนดตัวแปรเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interaction Term) มีการนำตัวแปรอิสระ มาคูณกับตัวแปรกำกับ แล้วนำผลคูณดังกล่าว เข้าร่วมในการวิเคราะห์สมการถดถอยซึ่งทำให้ตัวแบบสมการมีความเสถียรและค่าพารามิเตอร์มีความชัดเจนมากขึ้น (Aiken & West, 1991; Hayes, 2013)

ตารางที่ 6 สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาที่ผสมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ตัวแปรที่ศึกษาความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน	Unstandardized Coefficients B	Standardized Coefficients β	t	Sig	Collinearity Statistics	
					Tolerance	VIF
ค่าคงที่	0.451		2.080	0.038**		
1. ความรู้ทางวิชาชีพ	0.167	0.158	2.804	0.005**	.382	2.621
2. ทักษะทางวิชาชีพ	0.454	0.444	7.480	0.000**	.342	2.921
3. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ	0.139	0.148	3.248	0.001**	.577	1.733
4. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	0.156	0.138	3.202	0.001**	.648	1.543
5. ความรู้ทางวิชาชีพ x ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	-0.049	-0.112	-2.037	0.042**	.399	2.506
6. ทักษะทางวิชาชีพ x ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	0.051	0.118	1.976	0.049**	.339	2.950
7. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ x ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี	-0.038	-0.093	-2.056	0.041**	.585	1.710

*P < 0.05, R² = 0.594, F = 70.309, Sig = 0.000

จากตารางที่ 6 ตัวแบบสมการการศึกษาสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาที่ผสมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงินมีความเหมาะสมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (F = 70.309, Sig = 0.000) ซึ่งตัวแปรความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และตัวแปรเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลักคือ สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และตัวแปรกำกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สามารถอธิบายค่าความแปรปรวนของคุณภาพรายงานทางการเงินได้ร้อยละ 59.40 (R² = 0.594) ระหว่างและมีการตรวจสอบความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระเพื่อความเหมาะสมของตัวแบบสมการ และมีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อความเหมาะสมของตัวแบบสมการ โดยนำสถิติทดสอบ Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) ผลการทดสอบพบว่า ค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระอยู่ระหว่าง 0.339 – 0.648 และค่า VIF มีค่าระหว่าง 1.543 – 2.950 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Tolerance > 0.20, VIF < 5) สอดคล้องตามเกณฑ์ของ Hair, et al. (2019) แสดงว่าตัวแปรอิสระในการศึกษารั้งนี้ไม่มีปัญหาสำหรับการวิเคราะห์สมการถดถอยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้น (Multicollinearity)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการทดสอบพบว่าทักษะทางวิชาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานสูงสุด ($\beta = 0.444$) รองลงมา ได้แก่ ความรู้ทางวิชาชีพมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน ($\beta = 0.158$) ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน ($\beta = 0.148$) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน ($\beta = 0.138$) ทักษะทางวิชาชีพ \times ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ($\beta = 0.118$) ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ \times ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ($\beta = -0.093$) ความรู้ทางวิชาชีพ \times ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ($\beta = -0.112$) ผลสรุปสมมติฐานที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านทักษะทางวิชาชีพและคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานบัญชี ประเทศไทยส่วน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการลดลงของอิทธิพลเชิงบวกต่อสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านความรู้ทางวิชาชีพและค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ และคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานบัญชี

7. สรุปและอภิปรายผล

7.1 ผลการวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัยด้วยสมการถดถอยพหุคูณ จากผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและเทคโนโลยีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ทั้งนี้เนื่องจาก มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของนักบัญชีมืออาชีพ การยึดถือและยกระดับมาตรฐานดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการรักษาคุณภาพของรายงานทางการเงิน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการตัดสินใจทางเศรษฐกิจที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับผลการวิจัยของมณีวรรณ ศรีปาน (2564) ผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรี ทักษะด้านความรู้ทางวิชาชีพ จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะส่วนบุคคล ทักษะการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการองค์กร การปรับตัวให้พร้อมรับยุคดิจิทัลส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ความรู้ทางวิชาชีพซึ่งประกอบด้วย ความรู้ด้านการบัญชี การเงินและความรู้ที่เกี่ยวข้อง ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ และความรู้ด้านเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานในการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจเชิงลึกของนักบัญชี การตีความและการประยุกต์ใช้หลักการบัญชีต่าง ๆ และทำให้เข้าใจความต้องการของผู้ใช้งบและนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัชญา ทศศิริ และประภัสสร วิเศษประภา (2561) ทักษะความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ทักษะทางวิชาชีพซึ่งประกอบด้วย ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารและทักษะการบริหารจัดการองค์กรและการจัดการธุรกิจ ทักษะดังกล่าวมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีและผู้สอบบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งาน ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพของรายงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัชญา แดงสอาด (2561) สมรรถนะของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะของนักบัญชีประกอบด้วย ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารและทักษะการบริหารจัดการองค์กรและการจัดการธุรกิจมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน และสอดคล้องกับธนุภัทร์ หงส์พงษ์ (2560) ผลกระทบของทักษะทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรี ประกอบด้วย ด้าน

ปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านการจัดการบุคคลและด้านการจัดการองค์กรมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

จรรยาบรรณและทัศนคติเป็นแรงผลักดันภายในที่กำหนดพฤติกรรมและการตัดสินใจของนักบัญชี หากนักบัญชีมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งในด้านเหล่านี้ พวกเขาจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส และมีความรับผิดชอบสูง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพสูง น่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งรัศมี รัชสมบัติ และกัญญาณัฐ รัตนประภาธรรม (2565) สมรรถนะทางวิชาชีพนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักวิชาการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทักษะด้านจรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงิน และการปรับตัวด้วยทฤษฎีวิถีชีวิตในการทำงานในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี นนทิมาสิริเกียรติกุล และณัชชามน เปรมปลื้ม (2567) สำนักงานต้องมีการเตรียมความพร้อม ความสะดวกในการทำงานร่วมกันเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบผสมผสานกันระหว่างสำนักงานและพนักงานภายในองค์กรอันก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่ออันก่อให้เกิดประสิทธิภาพ

7.2 ผลการวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัยด้วยสมการถดถอยพหุคูณ จากผลการศึกษาพบว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านทักษะทางวิชาชีพและคุณภาพรายงานทางการเงิน เนื่องจาก เทคโนโลยีทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรสามารถใช้ทักษะของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น บุคลากรด้านบัญชีที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดี เมื่อได้นำโปรแกรมบัญชีหรือโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ จะสามารถประมวลผลข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำยิ่งขึ้น ส่งผลให้คุณภาพของรายงานทางการเงินดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ การผสมผสานระหว่างทักษะและความสามารถของบุคลากรเข้ากับเทคโนโลยีอย่างลงตัว จะก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีพลัง (Synergy) ในเชิงบวกซึ่งนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภภาดา ภูริพงศ์ (2565) ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานบัญชีกับคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชียุค Digital Disruption ธุรกิจโรงแรม จังหวัดพิษณุโลก การปฏิบัติงานบัญชีกับคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชียุค Digital Disruption ธุรกิจโรงแรม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยด้านความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และเทคโนโลยีดิจิทัล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานการเงินอย่างมีนัยสำคัญ และไพสรณ์สูงสมบัติ (2563) ทักษะทางวิชาชีพและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ส่วนสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาที่ผสมผสานกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน เนื่องจาก ในด้านความรู้ทางวิชาชีพ การเข้ามาของเทคโนโลยีอาจมีผลในการลดทอนหรือแทนที่ความสำคัญของความรู้เชิงทฤษฎีในบางส่วน ตัวอย่างเช่น ระบบบัญชีอัตโนมัติ ซึ่งสามารถคำนวณและบันทึกรายการต่าง ๆ ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยอัตโนมัติ ทำให้ผู้ใช้งานไม่จำเป็นต้องมีความเข้าใจในหลักการเชิงทฤษฎีอย่างลึกซึ้งซึ่งเท่าเดิม เมื่อกระบวนการทำงานถูกขับเคลื่อนด้วยระบบอัตโนมัติมากขึ้น ความจำเป็นในการมี ความรู้ในรายละเอียดเชิงลึกก็ค่อย ๆ ลดน้อยลง ส่งผลให้ความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความรู้ทางวิชาชีพกับคุณภาพของผลงานถูกลดทอนลงตามลำดับ สอดคล้องกับสัจฉิณี วงษ์โพน (2563) พบผลกระทบและการปรับตัวของนักบัญชีไทยต่อเทคโนโลยีการรู้จำอักขระด้วยแสง (OCR) ซึ่งการใช้เทคโนโลยี OCR ร่วมกับ AI ทำให้ระบบสามารถตัดสินใจแทนมนุษย์ได้ในบางส่วน ซึ่งอาจลดความจำเป็นที่นักบัญชีจะต้องใช้ความรู้เชิงลึกในการบันทึกบัญชีในแต่ละประเภทเอกสาร และในด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอาจนำมาซึ่งโอกาสในการลดทอนความรับผิดชอบหรือการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของบุคลากร ตัวอย่างเช่น ผู้ใช้งานที่ขาดความรอบคอบในการสอบทานเพราะได้มีพึ่งพาผลลัพธ์จากระบบอัตโนมัติของความก้าวหน้าเทคโนโลยี ส่งผลทำให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบซ้ำ ระบบเทคโนโลยีอาจได้รับการออกแบบมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการ "จัดการตัวเลข" ทำให้บุคคลที่มีทัศนคติที่ไม่เหมาะสมสามารถใช้เครื่องมือดังกล่าวในการบิดเบือนข้อมูลได้ง่ายขึ้น ด้วยเหตุนี้ การเข้ามามีบทบาทที่มากเกินไปของ

เทคโนโลยีจึงอาจส่งผลให้การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของมนุษย์ถูกลดทอนลงได้ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Areiqat and Jaber (2025) พบว่า ความท้าทายด้านจริยธรรมของ AI ในงานบัญชี โดยเน้นย้ำเรื่องความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความน่าเชื่อถือ ซึ่งนักบัญชีต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่การตัดสินใจทางจริยธรรมของมนุษย์จะถูกลดทอนลงเมื่อต้องพึ่งพา ระบบอัตโนมัติ ดังนั้น การเข้ามาของเทคโนโลยีไม่ได้ส่งผลกระทบต่อปัจจัยทั้งหมด โดยมีบทบาทในการ ทักทายทางวิชาชีพขณะเดียวกันก็อาจลดทอนความสำคัญของ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ ลงจึงสอดคล้องกับแนวโน้มในวิชาชีพบัญชีทั่วโลกที่กำลังมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงบทบาทของนักบัญชี จากการเป็นผู้บันทึกข้อมูล ไปสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์และที่ปรึกษาทางการเงิน

8. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

8.1 นักบัญชีควรตระหนักและพัฒนาสมรรถนะใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีที่ใช้ในการสำหรับสนับสนุนงานด้าน การบัญชีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

8.2 สำนักงานบัญชีควรพัฒนาระบบงานการบัญชีโดยนำเทคโนโลยีทางการบัญชีมาใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงิน เพื่อก่อให้เกิดความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งพัฒนาระบบงานบัญชีบริการให้ครบวงจร เช่น งานบริการบัญชีภาษี บริการบัญชีบริหารเพื่อวางกลยุทธ์ในการดำเนินงาน เป็นต้น

8.3 หน่วยงานกำกับดูแลและภาครัฐควรสนับสนุนงานเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการบัญชีเพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาศักยภาพ ของผู้ประกอบการวิชาชีพเพื่อช่วยให้งานบริการลดขั้นตอนในการทำงาน สะดวกรวดเร็วและสามารถตรวจสอบงานได้อย่างโปร่งใส

9. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2567). *รายชื่อสำนักงานบัญชีในแต่ละจังหวัด*. สืบค้นจาก <https://www.dbd.go.th/manual/1367>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2566). *อนาคตของการจัดทำบัญชีสำหรับธุรกิจด้วย AI*. E-Magazine, สืบค้นจาก <http://magazine.dbd.go.th/admin/readebook/M66098>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2565). *แจ้งเตือนผู้ทำบัญชีให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชี*. AI. E-Magazine, สืบค้นจาก <https://magazine.dbd.go.th/admin/readebook/M65089>
- จิรัชญา ทศศรี และประภัสสร วิเศษประภา. (2561). *ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- จิรวุฒิ แดงสอาด. (2561). *ผลกระทบของสมรรถนะของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสิงห์บุรี*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาค้นคว้าอิสระการบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี). มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐภัทร หงส์พงษ์. (2560). *ผลกระทบทักษะทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และนนทบุรี*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี). มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพมหานคร.
- นนทิมมา สิริเกียรติกุล และณัชชามน เปรมปลื้ม. (2567). *การเข้าใจผู้อื่น : ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการทำงานบนฐานวิถีชีวิตใหม่*. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 17(1), 1-12.
- บุญรวย นະเป้า. (2556). *สมรรถนะตามหลักสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีกับประสิทธิภาพในการทำงาน : กรณีศึกษา นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนนทบุรี*. *วารสารวิชาการบริหาร ธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 2(2), 1-9.

- ปาริฉัตร วิชุกากรณ์กุล. (2563). การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงสู่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ของพนักงานโรงแรม
ในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- พิมพาภรณ์ พึ่งบุญพานิชย์ และนภา นาคแย้ม (2565). ผลกระทบของการบัญชีดิจิทัลที่มีต่อคุณภาพของรายงานการเงิน.
Suranaree J. Soc., 16(1), 26-43.
- ไพสิริณัฐ สูงสมบัติ. (2563). ทักษะทางวิชาชีพและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงาน
ทางการเงิน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 7(1). 272-284.
- มณีวรรณ ศรีปาน. (2564). สมรรถนะนักบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- รุ่งรัศมี รัชสมบัติ และกัญญาณัฐ รัตนประภาธรรม. (2565). สมรรถนะทางวิชาชีพนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทาง
การเงินของนักวิชาการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัย มหาสารคาม. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรธานี*, 4(1), 13-27.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2564). *Soft Skills* ที่นักบัญชีในอนาคตต้องมี. สืบค้นจาก <https://online.anyflip.com/jmolr/wtoq/mobile/index.html>
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2562). *กรอบแนวคิดสำหรับรายงานทางการเงิน*. สืบค้นจาก <https://acpro-std.tfac.or.th/>
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2560). *สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี*. สืบค้นจาก
<https://www.tfac.or.th/Article/Detail/66980>
- สัจฉิชัย วงษ์โพน. (2563). *ผลกระทบและการปรับตัวของนักบัญชีไทยต่อเทคโนโลยีการรู้จำอักขระด้วยแสง (OCR)*
(วิทยานิพนธ์การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
กรุงเทพมหานคร.
- สุภภาดา ภูริพงษ์. (2565). ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานบัญชีกับคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชียุค Digital
Disruption ธุรกิจโรงแรม จังหวัดพิษณุโลก. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, 7(2), 126-137.

ภาษาอังกฤษ

- Aiken, L. S., and West, S. G. (1991). *Multiple regression : Testing and interpreting interactions*. Newbury
Park, CA : Sage Publications.
- Areiqat A. Y., and Jabeer H. A. N. (2025). Ethical Challenges and Opportunities for AI in Accounting Practices
A Comprehensive Analysis. *Journal of Management World 2025*, 3, 1-9.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E. and Tatham, R. L. (2019). *Multivariate Data Analysis*.
8th edition. Pearson Prentice Hall.
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis : A
regression-based approach*. Guilford Press.
- International Federation of Accountings (IFAC). (2022). *Digital transformation and the role of accounting
and finance professionals in this new era*. Retrieved from [https://www.ifac.org/knowledge-gateway/
artificial-intelligence-technology/publications/digital-transformation-and-role-accounting-and-finance-
professionals-new-era](https://www.ifac.org/knowledge-gateway/artificial-intelligence-technology/publications/digital-transformation-and-role-accounting-and-finance-professionals-new-era)
- Rovinelli, R. J., and Hambleton, R. K. (1997). On the use of content specialists in the assessment of
criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift voor Onderwijsresearch*, 2, 49-60.
- Yamane, T. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. (2nd ed.). Harper & Row.